

Voorstel voor	Dagelijks bestuur	
Vergaderdatum	13 september 2022	
Onderwerp	Reactie op adviesverzoek eindrapport 'Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022'	
Agendapunt	II.2	
Portefeuillehouder	Nettie Aarnink	
Opsteller/indiener	██████████ 088-██████████ ██████████@vechtstromen.nl	██████████
Vertrouwelijkheid	nee	

Routing	Besluit
Reactie portefeuillehouder 29 augustus 2022	Na aanpassing akkoord met doorgeleiding naar dagelijks bestuur.
Besluit dagelijks bestuur 13 september 2022	
Advies commissie	Niet van toepassing.
Besluit algemeen bestuur	Niet van toepassing.

I. Voorstel

Samengevat wordt voorgesteld:

1. bijgevoegde reactiebrief te verzenden naar de staatssecretaris Mijnbouw, de heer J.A. Vijlbrief, met daarin als belangrijkste onderwerpen:
 - 1.1 aanhalen van ons eerder geformuleerde standpunt met betrekking tot de waterinjecties zoals verwoord in onze brief van 22 maart 2022 waarin wij aandringen op kortere transportafstanden en vergaande zuivering van het productiewater;
 - 1.2 aandacht vragen voor een robuust ontwerp met dito materiaalgebruik en monitoring;
 - 1.3 aandringen op verdere beperking van het gebruik van mijnbouwhulpstoffen, niet alleen door NAM maar in de gehele mijnbouwsector;
 - 1.4 aandacht vragen voor een eenduidige definitie van het begrip 'circulair concept';
 - 1.5 aandringen op duidelijkheid voor wat betreft de plannen in Zuidoost Drenthe (zowel inhoudelijk als procesmatig) opdat wij onze rol als stakeholder in het gebiedsproces goed kunnen invullen.

II. Kernboodschap

Op 30 juni 2022 is het eindrapport 'Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022' uitgebracht. In dit rapport wordt het resultaat van een onderzoek naar alternatieven voor de injectie van productiewater in voormalige Twentse gasvelden gepresenteerd. Het dagelijks bestuur van Waterschap Vechtstromen heeft een schriftelijke reactie op het onderzoeksrapport uitgebracht aan staatssecretaris Vijlbrief. Hierin roept het de staatssecretaris op om de kans op verontreiniging van grond- en oppervlaktewater tot een minimum te beperken. Dit kan volgens het dagelijks bestuur door het water over kortere afstand te transporteren en te kiezen voor een robuust systeem van leidingen en installaties, waarbij gebruik gemaakt wordt van materialen die goed bestand zijn tegen de wisselende samenstelling van het productiewater. Verder roept het dagelijks bestuur op tot een intensieve, gedegen monitoring van de gebruikte leidingen en installaties.

Ook wordt de staatssecretaris verzocht om voor te schrijven dat het gebruik van zogenaamde mijnbouwhulpstoffen (chemicaliën die aan het productiewater worden toegevoegd) tot een absoluut minimum beperkt wordt. Daarbij zou in de eerste plaats ingezet moeten worden op het gebruik van biologisch afbreekbare stoffen.

Tot slot dringt het dagelijks bestuur er bij de staatssecretaris nadrukkelijk op aan om duidelijkheid te verschaffen over de toekomstige verwerking van het productiewater in Zuidoost Drenthe, opdat belanghebbenden -waaronder het waterschap zelf- voldoende gelegenheid hebben om hun inbreng te leveren in het gebiedsproces dat hiervoor door het ministerie wordt georganiseerd.

III. Waarom doen we dit? Wat wil het DB met het besluit bereiken?

Met deze schriftelijke reactie maken we gebruik van de ons geboden gelegenheid om de staatssecretaris van advies te voorzien over het rapport 'Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022' (RHDV/NAM). We grijpen deze gelegenheid aan om (opnieuw) aandacht te vragen voor onze belangen en wensen als regionaal watersysteem-beheerder en om meer duidelijkheid te krijgen over de beoogde toekomstige verwerking van het productiewater in de regio Schoonebeek.

IV. Toelichting op het voorstel/ kader

Bij de oliewinning Schoonebeek komt productiewater vrij. In 2006 heeft de NAM een vergunning gekregen van het Ministerie van Economische Zaken om het productiewater te injecteren in leeg geproduceerde gasvelden in Twente. Daarbij is in de vergunning als voorwaarde gesteld dat iedere zes jaar een herafweging moet worden gemaakt waaruit moet blijken of injectie in leeg geproduceerde gasvelden in Twente nog steeds de meest geschikte verwerkingsmethode is.

De waterinjectie is in 2011 van start gegaan. Op verzoek van de Minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK) vond de eerste herafweging al na vijf jaar (in 2016) plaats, mede ten gevolge van zorgen in de omgeving van de waterinjectielocaties. Het onderzoek gaf een overzicht van verschillende alternatieve verwerkingsmethoden. Geconcludeerd werd dat voortzetting van de waterinjectie in Twente op dat moment de meest geschikte verwerkingsmethode was.

Ook de tweede herafweging is met een jaar vervroegd. In 2021 is deze van start gegaan, maar op verzoek van Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) werden eerst de resultaten van een aanvullend onderzoek naar de injectieputten afgewacht, waardoor deze herafweging pas in het tweede kwartaal van 2022 is afgerond.

In de herafweging 2022 zijn in feite dezelfde alternatieven getoetst als in 2016. Er zijn echter wel nieuwe inzichten ten aanzien van waterzuivering en ten aanzien van waterinjectie in Drenthe. Ook is uitgegaan van een geringer productiewatervolume en wordt aandacht besteed aan nieuwe inzichten.

De staatssecretaris van mijnbouw, de heer Vijlbrief, heeft ons gevraagd uiterlijk medio september 2022 advies uit te brengen op het onderzoeksrapport.

V. Alternatief voorstel

Niet van toepassing.

VI. Argumenten

1: In ons advies vragen we aandacht voor de onderwerpen die wij -vanuit onze rol als regionaal waterbeheerder- belangrijk vinden.

Door in te gaan op het adviesverzoek van de staatssecretaris zijn wij in de gelegenheid om aandacht te vragen voor de onderwerpen die wij vanuit onze rol als regionaal watersysteembeheerder belangrijk vinden: minimaliseren van de kans op verontreiniging van grond- en oppervlaktewater door gebruik te maken van korte transportafstanden, vergaande zuivering van het productiewater met toepassing van de best beschikbare zuiveringstechnieken, een robuust ontwerp met resistente materialen en gedegen monitoring, minimaliseren van het gebruik van mijnbouw hulpstoffen en een eenduidige definitie van het begrip 'circulair proces'.

Voorts biedt het adviesverzoek de kans om onze zorgen en verwachtingen uit te spreken met betrekking tot de voorgenomen verwerking van productiewater in de regio Schoonebeek en het stopzetten van de waterinjecties in Twente.

VII. Risico's en kanttekeningen

1.5: Publicatie van nieuwe onderzoeksrapporten schept binnenkort wellicht meer duidelijkheid over de plannen in Zuidoost Drenthe, maar dat is niet zeker.

Naar verwachting komen binnenkort enkele aanvullende onderzoeksrapporten over de toekomstige verwerking van productiewater in Zuidoost Drenthe beschikbaar. Dit betreft onder andere een MER-beoordeling en een nader onderzoek. Tevens wordt binnenkort de maatschappelijke kosten baten analyse (MKBA) van de oliewinning in Schoonebeek gepubliceerd.

Mogelijk geven deze rapporten meer duidelijkheid over de toekomst van de waterinjecties. Het is echter op dit moment niet duidelijk of dat daadwerkelijk het geval zal zijn. Ondertussen schrijdt de tijd voort. Daarmee neemt het spanningsveld toe tussen enerzijds de termijn die de staatssecretaris heeft gesteld voor de transitie van Twente naar Zuidoost Drenthe, en anderzijds de doorlooptijd die een zorgvuldig gebiedsproces in Zuidoost Drenthe vereist. Al met al wordt het wenselijk geacht om voorliggend adviesverzoek aan te grijpen om hierover een krachtig bestuurlijk signaal af te geven richting de staatssecretaris.

VIII. Financiën

Niet van toepassing.

IX. Communicatie

Over dit besluit is geen specifieke communicatie door het waterschap aan de orde. Wel kan het zijn dat dit besluit leidt tot persvragen. Voor zover deze vragen betrekking hebben op ons advies aan de staatssecretaris zullen deze beantwoord worden door onze persvoorlichter, waar nodig ondersteund door de betrokken strategisch/technisch adviseurs. Voor overige vragen wordt verwezen naar het bevoegd gezag voor de waterinjecties: het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

X. Juridische zaken

Niet van toepassing.

XI. Uitvoering

Na positief besluit door het dagelijks bestuur wordt bijgevoegde brief zowel per post als per e-mail naar het ministerie van Economische Zaken en Klimaat verzonden.

De griffies van de provincies Overijssel en Groningen en van de gemeenten Lossler, Oldenzaal, Dinkelland, Tubbergen, Twenterand, Hardenberg, Coevorden en Emmen ontvangen een afschrift per e-mail.

Procedureel – eerder genomen besluiten

1. 20220322/TG, 22 maart 2022: brief van het dagelijks bestuur aan staatssecretaris Vijlbrief n.a.v. de motie “stoppen lozen ongezuiverd productiewater in de bodem door de NAM” (algemeen bestuur, 16 februari 2022)
2. B2016/u1418, 20 september 2016: schriftelijke reactie van het dagelijks bestuur op de herevaluatie 2016.

XII. Bijlage(n)

1. Besluit.
2. Brief aan staatssecretaris Vijlbrief.

Besluit reactie op adviesverzoek eindrapport 'Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022'

Het dagelijks bestuur van het waterschap Vechtstromen;

gezien het advies d.d. 29 augustus 2022;

gelet op de artikelen 56 en 77 van de Waterschapswet;

BESLUIT

bijgevoegde reactiebrief te verzenden naar de staatssecretaris Mijnbouw, de heer J.A. Vijlbrief, met daarin als belangrijkste onderwerpen:

- 1.1 aanhalen van ons eerder geformuleerde standpunt met betrekking tot de waterinjecties zoals verwoord in onze brief van 22 maart 2022 waarin wij aandringen op kortere transportafstanden en vergaande zuivering van het productiewater;
- 1.2 aandacht vragen voor een robuust ontwerp met dito materiaalgebruik en monitoring;
- 1.3 aandringen op verdere beperking van het gebruik van mijnbouwhulpstoffen, niet alleen door NAM maar in de gehele mijnbouwsector;
- 1.4 aandacht vragen voor een eenduidige definitie van het begrip 'circulair concept';
- 1.5 aandringen op duidelijkheid voor wat betreft de plannen in Zuidoost Drenthe (zowel inhoudelijk als procesmatig) opdat wij onze rol als stakeholder in het gebiedsproces goed kunnen invullen.

Aldus vastgesteld in de vergadering d.d. 13 september 2022.

Het dagelijks bestuur,

dr. S.M.M. Kuks, watergraaf

drs. R.I. Andringa, secretaris